

REGIMUL JURIDIC AL INVESTIȚIILOR STRĂINE ON REPUBLICA MOLDOVA

Octavian SPEIANU
magistru on drept, lector universitar,
Facultatea Economie Generală și Drept,
Academia de Studii Economice din Moldova

SUMMARY

Les investissements etrangeres representent une branche importante et tres dynamique des flux economiques internationnelles, notamment elles ont un influence directe et forte sur la croissance economique sans oublier que c'est un catalisateur pour le commerce et les institutions productives de chaque Etat.

Componentă importantă și deosebit de dinamică a fluxurilor economice internaționale, investițiile străine au avut, on special on ultimele trei decenii, un impact puternic asupra creșterii economice, a comerțului exterior și structurilor productive practic on toate țările lumii.

On general, investiția reprezintă orice utilizare a unui activ on calitate de capital, pentru obținerea de profit. Cum activele sont reale sau financiare, investițiile la rëndul lor pot fi reale (on proprietăți, bunuri de echipament, etc.) sau financiare (respectiv on titluri de valoare de tipul acțiunilor, obligațiunilor ori on plasamente bancare) [6, pag.,228].

Prin urmare, investiția reprezintă cumpărarea de proprietăți, acțiuni,

obligațiuni etc. sau depunerea de bani la instituții financiare on scopul asigurării unui venit (dobândă, dividend, chirie etc.) și a unei creșteri de capital.

Conform art. 3 al Legii cu privire la investiții on activitatea de ontreprinzător nr.81-XI 18.03.2004, investiția constituie totalitatea de bunuri (active), depuse on activitatea de ontreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova pentru a se obține venit [4, art.3].

Conform definițiilor de mai sus orice investiție are trei elemente caracteristice: profitul ca scop al investiției; timpul ca dimensiune a procesului de valorificare și riscul ca expresie a naturii deciziei economice a investitorului. On investițiile străine apare și un al patrulea element: extraneitatea relațiilor de investiții.

Diversitatea și dinamica tipologică

și domeniială a conceptului de investiții internaționale au impus, din considerente de adaptabilitate la mutațiile produse în circuitul economic mondial, o multitudine de forme de derulare. Astfel, în baza reglementărilor internaționale și a Legii Republicii Moldova nr.81-XI din 18.03.2004 drept investiție străină se consideră investiția efectuată de un investitor străin în activitatea de întreprinzător desfășurată în Republica Moldova, inclusiv veniturile provenite din investiție și investite în Republica Moldova.

Conform art. 4 al Legii nr.81-XI din 18.03.2004 investiția poate avea formă de:

a) drepturi de proprietate asupra bunurilor mobile și imobile, precum și alte drepturi reale;

b) orice drept acordat în baza legii sau contractului, orice licență sau autorizație acordată în conformitate cu legislația în vigoare, inclusiv concesiuni de cercetare, cultivare, extragere sau explorare a resurselor naturale;

c) drepturi derivate din acțiuni, părți sociale sau alte forme de participare în societăți comerciale;

d) mijloace bănești;

e) drepturi de creanțe monetare sau alte forme de obligații față de investitor cu valoare economică și financiară;

f) drepturi de proprietate intelectuală: dreptul asupra obiectelor de proprietate industrială (brevete de invenții, modele de utilitate, mărci de produs și mărci de serviciu, denumiri de firmă, denumiri de origine ale produselor, desene și modele industriale, brevete pentru soiuri de plante, topografiile ale circuitelor integrate), dreptul de autor și drepturile conexe, secretul comercial (know-how),

goodwill [4, art. 4].

Forma în care bunurile sunt investite sau modificarea acestei forme nu afectează caracterul lor de investiție.

În doctrina juridică sub noțiunea de investiție străină se subînțelege orice fel de active, depuse în obiectele activității de întreprinzător și/sau în obiectele altor activități, originea cărora este alta decât a Republicii Moldova și sunt transferate pe teritoriul R.M. pentru obținerea unor venituri sau altor efecte utile.

Rolul investițiilor străine în economia națională

Investițiile pot fi privite ca stimul – printre cei mai importanți – în orice activitate economică, precum și în cele extraeconomice. Într-o afacere economică, cât de mică n-ar fi ea, investițiile joacă rol de impuls, de element generator, care face ca aceasta să se nască, să se desfășoare și să se dezvolte. Fără a exagera, putem afirma că investițiile reprezintă motorul dezvoltării economiei. Formarea, plasarea și utilizarea investițiilor constituie, deci, o problemă crucială pentru întreprinzător [6, pag.76].

Prin urmare, putem afirma că, în cadrul circuitului economic național, activitatea de investiții joacă un dublu rol:

- agenții economici, declanșatori de acțiuni investiționale, care implementează diverse proiecte de investiții, își sporesc oferta de bunuri și/sau servicii prin creșterea capacității lor productive, realizând venituri suplimentare;

- orice proiect de investiții va genera nevoi sau cereri suplimentare în sectoare conexe în amonte (furnizoare

de materii prime, materiale, utilități etc.) sau on aval (distribuitoare și/sau consumatoare a bunurilor și serviciilor oferite). Implicit va avea loc o creștere on lanț a veniturilor la toți agenții economici antrenați [13, pag.103].

Realizarea de proiecte sau programe de investiții conduce, on principal, la creșterea stocului de capital fix. Ca atare, investițiile constituie instrumentul principal de realizare a modernizării economice prin creare de noi structuri, mai performante, on acord cu opțiunile strategice, de perspectivă ale societății.

On plan social, investițiile joacă rol de regulator/compensator on ocuparea forței de muncă, on ombunătățirea calității vieții. Implementarea unor proiecte sau programe de investiții antrenează modificări pe piața muncii, creșterea nevoia suplimentară de forță de muncă on sectoarele on care beneficiarii de investiții exploatează noile capacități de producție.

Categoriile de investiții

On ansamblu, investițiile destinate dezvoltării și modernizării capacităților de producție ocupă un loc central, purtând denumirea de investiții productive și având un rol esențial on regenerarea și restructurarea unor țări on curs de dezvoltare și de dezvoltare medie. On țările dezvoltate economic, partea cea mai importantă a investiției productive este dirijată spre onlocuirea unor mijloace fixe. Ele sunt folosite, on mare măsură, pentru crearea unor noi capacități de producție, investițiile făcute de către administrații, consiliile locale, orașenești, municipale fiind numite investiții colective [7, pag. 225].

E de notat că investiția făcută de o

onreprendere, administrație, familie, ontr-o perioadă dată, precum și datorită acumulării nete de capital, a economisirii unei părți a venitului oncasat, cot și pe seama fondurilor de amortizare poartă denumirea de investiție brută de capital fix. Investiția făcută pe seama acumulării, a economisirii și oncasată on timpul de referință se numește investiție netă [7, pag. 225-226].

On economia națională se disting 3 niveluri de formare a sumelor investiționale: Investiția netă sau formarea netă de capital fix, care vizează formarea de capacități de producție; investiția brută de capital fix, care cuprinde, on plus, amortizarea destinată; investiția de onlocuire a fondurilor fixe depreciate fizic și moral (investiția brută, pe lângă elementele de mai sus, trebuie să cuprindă și mijloace destinate formării și suplimentării stocurilor normale de producție) [8, pag. 60]. Orice investiție trebuie să se traducă, la fiecare nivel, deci și la nivel național printr-o creștere a venitului.

Investițiile se mai clasifică on investiții directe și de portofoliu, investiția directă presupunând transferuri către investitor a dreptului de control și de decizie asupra fluxului investițional, respectiv a activității celui care primește investiția.

Investiția directă este participarea la constituirea sau extinderea unei onreprenderi on oricare dintre formele juridice, prevăzute de lege, dobândirea de acțiuni sau de părți sociale ale unei societăți comerciale, cu excepția investițiilor de portofoliu, precum și onființarea și extinderea on Republica Moldova a unei reprezentanțe de către o societate comercială, prin aport finan-

ciar on monedă națională sau on valută convertibilă; aport on natură de bunuri imobile sau/și bunuri mobile, corporale și necorporale; participarea la creșterea activelor unei întreprinderi prin orice mod legal de finanțare.

Investiția de portofoliu este, ontotdeauna, un plasament financiar, o investiție pur financiară. Ontre cele două categorii există o „zonă gri”, onăuntru la careia investiția cuprinde elemente din ambele categorii de investiții. Investiție de portofoliu este dobândirea de valori mobiliare pe piețele de capital organizate și reglementate, on scopul obținerii de câștiguri de capital din dividende și din dobnzi aferente acestora - rezultate din activitatea unor terți implicați direct on administrarea emitentului de valori și din diferența favorabilă din preț la vnzare.

Achiziționarea de acțiuni de pe piața financiară poate să-i confere investitorului care a cumpărat un pachet important controlul asupra firmei emitente, on raport cu care investiția se transformă on investiție directă.

Conform art.3 al Legii nr.81-XI 18.03.2004 subiectele activității investiționale sunt:

a) persoanele fizice și persoanele juridice străine, asociațiile acestora onregistrate on țara lor de reședință (on care au cetățenie, domiciliu) pentru a desfășura activitate de antreprenariat;

b) persoanele fizice străine care on țara unde au cetățenie nu sunt onregistrate pentru a desfășura activitate de antreprenariat;

c) cetățenii Republicii Moldova și apatrizii cu domiciliu peste hotare și onregistrați on țara de reședință pentru

a desfășura activitatea de antreprenariat;

d) statele străine;

e) organizațiile internaționale [4, art. 3].

Principiile specifice ce guvernează regimul juridic al investițiilor

On această ordine de idei, din definiția investiției și a investitorului străin rezultă coordonatele care guvernează activitatea, concretizate on principii care au, așa cum am mai stabilit, un caracter liberal accentuat [8, pag. 60].

Principiul egalității de tratament

Menționăm că on dezbaterile Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional s-a insistat, on mod constant, asupra promovării unor norme juridice care să elimine orice discriminare de tratament față de investitorii străini. Astfel, on negocierea și elaborarea textelor privind Finanțarea privată a proiectelor de infrastructură s-a susținut necesitatea stipulării unor norme care să garanteze egalitatea de tratament pentru toți investitorii.

On baza Legii nr. 81-XI 18.03.2004, investițiile sau activitatea investițională nu poate fi supusă discriminării. Legea dată consacră acest principiu on art.6, potrivit căruia investițiile on Republica Moldova nu pot fi supuse discriminării on funcție de cetățenie, domiciliu, reședință, loc de onregistrare sau de activitate, stat de origine al investitorului sau al investiției, sau din orice alt motiv.

Investitorilor li se acordă condiții echitabile și egale de activitate, care exclud aplicarea de măsuri discriminatorii ce ar putea ompiedica dirijarea, operarea, onțreținerea, folosirea, fruc-

tificarea, achiziționarea, extinderea sau dispunerea investițiilor.

Principiul libertății formelor și modalităților de investire

Regimul juridic al investițiilor străine oferă libera alegere a modalităților și formelor de investiție. Legislația în vigoare oferă o gamă largă de posibilități de opțiune pentru orice investitor străin [9, pag. 166].

Este evident că investitorii străini pot constitui aporturi și on alte bunuri, on afară de cele expuse on Legea nr.81-XI din 18.03.2004. Așa, de exemplu, o creanță ompotriva unui terț din străinătate constituită ca aport la o societate cu sediul on țara noastră este considerată drept investiție.

Potrivit acestui principiu, intenția legiuitorului este aceea de a considera ca investiție străină reinvestirea on Republica Moldova a veniturilor obținute de investitorii străini, cu orice titlu legal din activitățile pe care le realizează on țară.

Principiul liberului acces al investițiilor străine

Și acest principiu se circumscrie coordonatelor generale liberale ale regimului investițiilor străine on Republica Moldova. Legiuitorul, incluzând on concepția generală a regimului juridic posibilitatea unui acces liber al investițiilor străine, a urmărit ca și pe această cale să stimuleze și să intereseze investitorii străini.

On condițiile legislației în vigoare investitorii oși pot plasa investițiile pe ontreg teritoriul Republicii Moldova on toate domeniile activității de ontreprinzător.

On conformitate cu legislația în vigoare, Republica Moldova asigură,

prin tratatele internaționale privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor la care este parte, un regim de securitate și protecție deplină și permanentă a tuturor investițiilor, indiferent de forma lor.

Asemenea altor sisteme de drept, precum și concepției care guvernează acest domeniu, reglementările legale conțin unele condiții, ce trebuie avute on vedere la efectuarea investiției cum ar fi:

j% să nu se aducă atingere intereselor securității statului;

j% să se respecte prevederile legislației antimonopol;

j% să nu se oncalce normele de protecție a mediului onconjurator, a sănătății populației, ordinii publice și normele moralei.

Analizând cele expuse mai sus, putem conchide că, relansarea economiei se efectuează actualmente on condițiile penuriei de mijloace financiare a agenților economici naționali, necesare procesului investițional, și unor posibilități limitate de investiții alocate din bugetul de stat. On această situație investițiile străine devin principalul mijloc de restructurare a ontreprinderilor existente, de promovare a tehnologiilor noi, sporire a exportului de mărfuri și de saturare a pieței interne. Scopul major al tuturor măsurilor de atragere a investițiilor străine este depășirea decalajului tehnologic comparativ cu țările dezvoltate, modernizarea economiei, majorarea viabilității și competitivității acesteia, corelarea economiei naționale cu tendințele de globalizare a economiei mondiale. On același timp, aceste investiții nu sont simple surse de finanțare externă. Ele

sont onsoțite de „atragerea” experienței on management și a tehnologiilor occidentale, uneori partenerul străin având deja notorietate pe piețele externe, segmente de piață, parteneri stabili on cumpărarea și livrarea materialelor, necesare procesului de producție [11, pag. 84].

Caracteristica actelor normative ce reglementează activitatea investițională

Cadrul juridic actual cu privire la investițiile străine reglementează condițiile reale pentru atragerea capitalului străin pe piața națională, precum și utilizarea eficientă a acestuia și asigură un șir de garanții și facilități pentru investitorii străini. Astfel, legislația on domeniul investițional este constituită din acte normative care cuprind norme juridice elaborate on conformitate cu cerințele economiei de piață.

Constituția Republicii Moldova conține un șir de articole ce se referă la o piață liberă, făcând referință și la investiții străine directe. On conformitate cu prevederile articolelor 126 și 128 ale Legii fundamentale a Republicii Moldova, statul trebuie să asigure inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice străine și să ocrotească pe teritoriul său proprietatea altor state, a organizațiilor internaționale, cetățenilor străini și apatrizilor [1, art.126, 128].

Instrumentele internaționale, multilaterale sau bilaterale, universale sau regionale, sont cea mai transparentă și mai evidentă parte a cadrului juridic privind regimul investițiilor străine. Ele includ convenții internaționale sau regionale, convenții bilaterale, precum și un număr mare de instrumente, care nu au forța juridică a unei convenții, cum

ar fi deciziile și rezoluțiile organizațiilor internaționale. Aceste instrumente variază privind statutul și efectele juridice, aria de extindere și modul de abordare. Multe dintre convențiile economice internaționale care au vocație universală, referitor la problemele financiare sau comerciale sont strbns legate de problematica investițiilor străine; altele tratează investițiile străine on particular.

E de menționat faptul că Republica Moldova a semnat acorduri bilaterale cu privire la promovarea și protejarea bilaterală a investițiilor cu diferite țări, inclusiv SUA, Franța, Italia, Israel, Germania, Ungaria, Turcia, Polonia, România, etc. Acordurile susmenționate asigură garanții suplimentare, statutul lor fiind predominant asupra legislației interne.

Oncerpnd cu 1992 Republica Moldova este membru al Agenției Multilaterale pentru Garantarea Investițiilor (MIGA), instrument internațional care poate fi utilizat oricbnd de către investitorii străini ca garanție a riscurilor politice cu impact pozitiv asupra succesului activității, efectuate on Republica Moldova.

Din anul 2000 Republica Moldova este parteneră a Cartei Sud-Est Europene pentru Reforme, Investiții, Integritate și Creștere Economică (Carta privind investițiile). Carta privind investițiile afirmă că redresarea economică a Sud-estului Europei depinde, on primul rbind, de investițiile sectorului privat on cadrul unei economii de piață. Pentru promovarea investițiilor on regiune și reabilitarea economiilor țărilor sud-est europene este necesară o politică de reformă structurală substanțială.

Carta a stabilit o serie de angajamente pentru politica de reformă pe care țările din regiune trebuie să o implementeze creștând astfel economia de piață viabilă și încurajând investițiile directe străine și autohtone.

Facilități și garanții, acordate investitorilor străini

Procesul atragerii investițiilor în economia oricărei țări se încadrează într-un joc competitiv dur pentru a onainta condiții mai favorabile investitorilor străini. Astfel, pentru a alege țara în care investitorul oși va plasa investițiile, el va analiza un șir de factori cum ar fi gradul de dezvoltare a infrastructurii și a sistemului financiar, precum și facilitățile și garanțiile acordate [14, pag. 86].

În Republica Moldova, indiferent dacă sunt rezidenți sau nerezidenți străini sau cetățeni ai Republicii Moldova, investitorii beneficiază, în principal, de următoarele garanții și facilități:

- posibilitatea efectuării de investiții în orice domeniu, și sub orice formă juridică prevăzute de lege;
- egalitatea de tratament – just, echitabil și nediscriminatoriu – pentru investitorii autohtoni sau străini, rezidenți sau nerezidenți în Republica Moldova;
- garanții împotriva naționalizării, exproprierii sau altor măsuri cu efect echivalent;
- facilități vamale și fiscale;
- asistență privind parcurgerea formalităților administrative;
- dreptul investitorului de a alege instanțele judecătorești sau arbitrale competente pentru soluționarea eventualelor litigii;
- dreptul la conversia în valută

investiției a sumelor în lei ce le revin din investiție, precum și la transferul valutei în țara de origine, potrivit reglementărilor privind regimul valutar;

- posibilitatea utilizării amortizării accelerate;

- posibilitatea angajării de cetățeni străini, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Facilitățile vamale.

Facilitățile vamale constau în eliberarea de plată a taxei vamale:

a) a activelor materiale valoarea cărora depășește 1000 de lei pentru o unitate și al căror termen de exploatare depășește un an, plasate în capitalul statutar (social) al agentului economic;

b) a bunurilor (materia primă, semifabricatele etc.), importate pentru a fi folosite la fabricarea articolelor pentru export.

Pentru detalii a se vedea art. 28 al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 -XIII din 20.11.1997

Facilități fiscale

Conform prevederilor Codului Fiscal, art.49 cu indice 2, investitorii străini sunt eligibili pentru scutirea în mărime de 50 la sută a impozitului pe venit pe parcursul a 5 perioade fiscale, dacă întreprinderea a majorat capitalul social sau a efectuat investiții capitale în mărime ce depășește o sumă echivalentă cu \$ 250 000. Într-un astfel de caz legiuitorul stabilește că pentru a beneficia de o astfel de facilitate este necesar ca cel puțin 80 la sută din suma impozitului pe venit, calculată și nevărsată la buget, să se reinvestească în dezvoltarea producției proprii sau în programe de stat ori ramurale de

dezvoltare a economiei naționale.

Alin. 2 al aceluiași articol determină diferite modalități de scutire a impozitului pe venit pentru investitorii străini în dependentă de majorarea capitalului social sau al investițiilor capitale după cum urmează:

a) pe 3 ani, dacă mărimea capitalului social constituit sau majorat, sau investițiile capitale depășesc suma echivalentă cu 2 milioane dolari SUA, respectându-se condiția ca 80 % din suma impozitului pe venit calculată și nevărsată la buget să se reinvestească;

b) pe 3 ani, dacă mărimea capitalului social sau investițiile capitale depășesc suma echivalentă de 5 milioane dolari SUA, cu condiția ca 50 % din suma impozitului pe venit calculată și nevărsată la buget să se reinvestească;

c) dacă mărimea capitalului social sau investițiile capitale depășesc suma echivalentă de 10 milioane dolari SUA, cu condiția ca 25 % din suma impozitului pe venit calculată și nevărsată la buget să se reinvestească;

d) pe 4 ani, dacă mărimea capitalului social sau investițiile capitale depășesc suma echivalentă de 20 milioane dolari SUA, cu condiția ca cel puțin 10 la sută din suma impozitului pe venit calculată și nevărsată la buget să se reinvestească;

e) pe 4 ani, dacă mărimea capitalului social sau investițiile capitale depășesc suma echivalentă de 50 milioane dolari SUA [2, art. 49/2].

Totodată legea fiscală stabilește că întreprinderile care solicită facilitățile fiscale descrise mai sus trebuie să respecte cumulativ cerința de a achita integral obligațiile fiscale la momentul

acordării facilităților, precum și ca să nu beneficieze până la moment de facilități similare prevăzute în cazul constituirii sau majorării capitalului social.

Conform ultimelor modificări ale prevederilor art. 49 cu indice 2 al Codului Fiscal, legiuitorul a prevăzut că în cazul în care a expirat termenul de scutire a impozitului pe venit, întreprinderile au dreptul să ceară scutire de impozit pe venit încă pe 3 perioade fiscale, dacă suma capitalului social a fost majorată sau investițiile capitale efectuate depășesc echivalentul a 10 milioane dolari SUA.

Garanțiile acordate investitorilor străini în Republica Moldova

Unul dintre cele mai importante elemente ale regimului investițiilor străine în Republica Moldova îl constituie sistemul de garanții, care – prin normele expres stipulate – dau siguranța necesară investitorului străin că investiția efectuată se bucură de protecția juridică necesară.

După cum am mai menționat, pentru investitorii străini o importanță deosebită are siguranța inviolabilității capitalului. În cazul lipsei acestei siguranțe, investitorii preferă să-și plaseze capitalul într-o altă țară. De regulă, țările cu risc economic sporit asigură și un profit mai mare și invers.

Aici capitolul III al Legii Republicii Moldova nr.81-XI din 18.03.2004 stabilește un șir de garanții:

j) Garanția respectării drepturilor investitorului

Autoritățile publice sunt obligate să respecte drepturile investitorilor acordate de lege. În cazul vătămării unui drept al investitorului de către o auto-

ritate publică, acesta este ondreptățit să solicite onlăturarea oncălcării și repararea pagubei.

j% Investițiile nu pot fi expropriate ori supuse unor măsuri cu efect similar care privează, on mod direct sau indirect, investitorul de titlul de proprietate sau de controlul asupra investiției, cu excepția cazurilor prevăzute.

Activitatea de investiții nu poate fi ontreruptă silit decbt on condițiile ontrunite cumulativ, adică atunci cwnd:

- a) ontreruperea se operează din motive de utilitate publică;
- b) ontreruperea nu este discriminatorie;
- c) ontreruperea se efectuează cu o dreaptă și prealabilă despăgubire.

On acest caz utilitatea publică, precum și plata despăgubirii se stabilesc on conformitate cu legislația privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică.

Codul civil al Republicii Moldova prevede că „nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreaptă și prealabilă despăgubire.

Cazurile de interes public sau de utilitate publică constituie, după cum rezultă din analiza textelor, excepție și nu regulă. Dacă naționalizarea, sunt necesare pentru cauză de utilitate publică, despăgubirea trebuie să ontrunească trei condiții cumulative [10, pag. 154]: promptă; adecvată; efectivă.

Legea prevede ca compensația să corespundă valorii investiției alienate potrivit evaluării, efectuate nemijlocit onainte de momentul on care exproprierea, naționalizarea sau alte măsuri similare au devenit publice. Ea va fi

plătită on termen de trei luni din momentul aplicării măsurii respective, incluzbnd dobvnda bancară aferentă, calculată pbnă la data plății.

j% Garanția reparării prejudiciului

On conformitate cu legislația on vigoare, investitorul beneficiază, de dreptul la reparația prejudiciului cauzat prin oncălcarea drepturilor sale, inclusiv prin acte, ce ol lezează on drepturi și interese, adoptate de autoritatea publică sau prin alte acțiuni nelegitime ale acesteia. Despăgubirea este echivalentă cu ontinderea reală a prejudiciului la momentul survenirii.

Prejudiciul, inclusiv profitul ratat, suportat de investitor ca urmare a ondeplinirii unei dispoziții a autorității publice prin care i s-au oncălcat drepturile sau ca urmare a neondeplinirii ori a ondeplinirii necorespunzătoare, de către autoritate sau de o persoană cu funcție de răspundere, a obligațiilor față de investitor, prevăzute de legislația on vigoare a Republicii Moldova, inclusiv de prezenta lege, va fi reparat din contul autorității publice vinovate.

Despăgubirea se plătește investitorului on valuta on care a fost efectuată investiția sau on orice altă valută convertibilă dacă investiția a fost efectuată on valută convertibilă.

j% Investitorilor străini, li se garantează, după achitarea impozitelor, taxelor și altor plăți, dreptul de a transfera peste hotare mijloacele bănești on valută străină, obținute on urma investirii. Mijloacele bănești pot fi convertite și transferate prin intermediul băncilor autorizate din Republica Moldova prin proceduri stabilite de legislația națională. Mijloacele bănești

se convertesc la cursul de schimb al băncii autorizate din Republica Moldova.

Investitorii străini au dreptul să

treacă peste hotarele Republicii Moldova veniturile rămase după onorarea obligațiilor fiscale sau o parte din venituri sub formă de produse achiziționate pe piața internă, dacă aceasta nu contravine legislației Republicii Moldova.

On toate situațiile sumele pot fi obținute

on lei sau on valută, iar transferurile sunt supuse regulilor privind operațiunile valutare curente.

j% La garanțiile enumerate mai sus on legislația investițională sunt ontărite suplimentar următoarele prevederi: autoritățile publice on limitele competenței lor și on conformitate cu legislația on vigoare, pot să acorde investitorilor străini și ontreprinderilor cu investiții străine garanții suplimentare, inclusiv prin intermediul gajului de bunuri aflate la dispoziția organelor respective.

Activitatea economică dinamică a sectorului privat și relațiile de piață eficiente necesită un cadru legislativ bine definit și un sistem judiciar stabil și independent care ar asigura examinarea obiectivă și promptă a litigiilor.

Pentru creștere economică de proporții e necesar de a dezvolta on primul rînd sectoarele industriale ale economiei cum ar fi: prelucrarea metalelor, construcția mașinilor și echipamentelor, industria ușoară, industria farmaceutică, industria agro-alimentară etc., precum și unele sectoare inovatoare ca telecomunicațiile, software etc. Aceste sectoare sunt caracterizate prin generarea unei valori adăugate relativ onalte, care ar putea rezulta on creșterea comerțului exterior ca volum și ca valoare (profitabilitatea operațiunilor). Creșterea economică poate fi obținută doar prin atragerea investițiilor directe, inclusiv celor străine.

On scopul promovării și extinderii exporturilor, Republica Moldova trebuie să-și sporească cantitatea și calitatea investițiilor, exportul și investițiile ca factori interdependenți, cu caracter vital pentru creșterea și dezvoltarea economică a țării. Ontreprinderile din Moldova trebuie să achiziționeze echipament și să dezvolte capacități, metode de producție, tehnici de management de producție și cunoștințe on marketing modern, care vor contribui ulterior la micșorarea deficitului balanței comerciale.

Importanța incomensurabilă a investițiilor străine rămâne a fi o prerogativă a Republicii Moldova on aspirațiile sale de aderare la Comunitatea Europeană.

BIBLIOGRAFIE

Administrarea publică, nr. 4, 2006

